

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/84/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618010291
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Ševčovič
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7618010291.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Ševčoviča a sudcov JUDr. Jaroslava Chleboviča a JUDr. Zuzany Homzovej, v trestnej veci proti obžalovanej X. V., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.1 Tr. zák., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13. novembra 2018, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 29.6.2018, sp. zn. 5T/49/2018 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods.1 písm. b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok.

Podľa § 322 ods.1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil obžalovanú X. V. spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že

v období od mája 2017 doposiaľ, v N. K., okres X.Č. a inde, ako matka mal. V. V., nar. X.XX.XXXX, bytom u otca, neprispievala na jeho výživu i keď jej táto povinnosť vyplýva z § 62 Zákona o rodine a podľa rozsudku Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi sp. zn. 5P 159/2015 zo dňa 19.7.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.7.2016, je povinná prispievať na výživu maloletého sumou 30% zo životného minima na nepnoleté dieťa mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, k rukám otca S. V., bytom N. K., Š. XX/X, okres X., čím jej za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom vo výške 300,14 €, hoci nebola vedená ako uchádzač o zamestnanie a nepoberala ani dávky pomoci v hmotnej núdzi,

pretože skutok nie je trestným činom.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva rozsah dokazovania vykonaný súdom prvého stupňa, ako aj obsah jednotlivých dôkazov a spôsob ich vyhodnotenia. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že obžalovaná počas obdobia uvedeného v obžalobe, teda od mája 2017 do 29.6.2018 neprispela na výživu svojho syna mal. V. V., ktorý je v starostlivosti svojho otca žiadnou sumou, čo odôvodňovala svojimi osobnými a majetkovými pomermi. Z listinných dôkazov ďalej vyplynulo, že obžalovaná ako matka aj mal. J. V.vej, nar. XX.X.XXXX poberala počas obdobia od narodenia dieťaťa do XX.X.XXXX len materský príspevok vo výške 214,70 €. Pre konštatovanie trestnej zodpovednosti by bola podstatná skutočnosť, že výška príspevku od štátu prevyšuje hranicu sociálnej odkázanosti ustanovenej v príslušných predpisoch a pokiaľ táto výška príspevku od štátu prevyšuje hranicu sociálnej odkázanosti, premietlo by sa to do vyriešenia ako predbežnej otázky v akej výške by mala platiť výživné na dieťa. V prípade obžalovanej to tak nebolo, pretože výška príspevku od štátu neprevyšovala hranicu sociálnej odkázanosti v zmysle príslušných zákonných ustanovení. V zmysle zákona č. 601/2003 Z.z. a ich doplnkov sa ustanovuje životné minimum ako minimálna hranica príjmov

fyzickej osoby pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze. Suma životného minima upravená v § 2 citovaného zákona, naposledy MPSV SR od 1. júla 2017 až do 1. júla 2018 činila 199,48 € pre jednu plnoletú fyzickú osobu a 91,06 € mesačne ak ide o nezaopatrené dieťa, teda spolu pre jednotlivú osobu s nezaopatreným dieťaťom je suma životného minima určená čiastkou 290,54 €. Teda keďže príjem obžalovanej v uvedenom žalovanom období nedosahoval stanovenú hranicu životného minima, nastal u nej stav jej hmotnej núdze. Stav hmotnej núdze je citovaný v Zák. č. 599/2003 § 2 tak, že hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. U obžalovanej nastal takýto stav, pretože sa starala sama o dieťa vo veku do troch rokov, nemohla si tak zabezpečiť príjem iným spôsobom a zabezpečovala si svoje potreby a potreby dieťaťa o ktoré sa starala z poskytovaného rodičovského príspevku. Na základe uvedeného nemožno trestne postihnúť takúto osobu pre neplnenie si vyživovacej povinnosti, keďže sama bola v stave hmotnej núdze a pokiaľ neprispievala na výživu svojho syna z uvedených dôvodov, stav jej hmotnej núdze vylučuje jej trestnú zodpovednosť, a preto okresný súd obžalovanú spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil, lebo skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie okresný prokurátor. V písomných dôvodov podaného opravného prostriedku uviedol, že uvedené právne závery súdu považuje za nedôvodné, pretože z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaná po narodení druhého dieťaťa nepodala žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie a nepoberala pomoc v hmotnej núdzi. Žije v spoločnej domácnosti s rodičmi a o syna V., nar. XX.XX.XXXX, zvereného do výchovy otca, neprejavuje žiadny záujem a v období od mesiaca máj 2017 ničím neprispela na jeho výživu, hoci vyživovacia povinnosť jej bola určená v minimálnej výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté dieťa. V súvislosti s konštatovaním, že v dôsledku osobných a majetkových pomerov nastal u obžalovanej stav hmotnej núdze prokurátor poukázal na skutočnosť, že v priebehu kalendárneho roka 2017 bola obžalovaná X. V. v 11 prípadoch postihnutá pre priestupky na úseku cestnej premávky blokovými pokutami v celkovej výške 390,- €, pričom suma zaplatených pokút prevyšuje celkovú výšku podľžnosti na výživnom voči maloletému V. V. v žalovanom období. Podľa § 62 ods.

5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a je zrejmé, že pokiaľ obžalovaná v žalovanom období disponovala dostatočnými finančnými prostriedkami pre zaplataenie pokút za dopravné priestupky, mala možnosť plniť aj zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. Zároveň je zrejmé, že obžalovaná nepreukázala žiadnu snahu k zlepšeniu svojej finančnej situácie a nevyužila svoje schopnosti a možnosti tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené.

Na základe vyššie uvedeného má prokurátor za to, že obžalovaná X. V. žalovaným konaním naplnila zákonné znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., pretože najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplnila z nedbanlivosti zákonnú povinnosť vyživovať iného.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd oslobodzujúci rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na základe podaného odvolania krajský súd podľa § 317 ods.1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora je dôvodné.

Pokiaľ ide o konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku odvolací súd zistil, že v konaní pred okresným súdom došlo k takým porušeniam procesných predpisov, ktoré majú za následok nepresvedčivosť výrokov rozsudku.

V daných súvislostiach krajský súd konštatuje, že nestačí, aby okresný súd iba vykonal dôkazy, ale je potrebné ich zodpovedajúcim spôsobom v dostatočnom rozsahu, logicky a presvedčivo aj vyhodnotiť.

Iba takéto zistenia, ku ktorým dospeli orgány činné v trestnom konaní po dokazovaní vykonanom v dostatočnej kvalite, v potrebnom rozsahu a za dodržania všetkých zákonných požiadaviek môžu viesť k správne, spravodlivému a k presvedčivému rozhodnutiu vo veci.

Ustanovenie § 285 písm. b) Tr. por., ktoré prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí aplikoval predpokladá, že z dokazovania vykonaného orgánmi činnými v trestnom konaní i súdu možno spoľahlivo (bez

rozumných a dôvodných pochybností) uzavrieť, že skutkový dej, ktorý tvorí základ obžaloby síce skutočne alebo aspoň sčasti sa stal, ale preukázaný skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný nenapĺňa všetky objektívne a subjektívne znaky žiadnej skutkovej podstaty trestného činu.

Uvedené závery však môže súd prijať iba na základe úplného vykonania a vyhodnotenia všetkých dosažitelných dôkazov zodpovedajúcim spôsobom.

V uvedených súvislostiach krajský súd poukazuje, že prvostupňový súd v posudzovanej veci nedôsledne rešpektoval všetky ustanovenia, ktoré majú zabezpečiť riadne objasnenie veci podľa § 2 ods. 10, 12 Tr. por. v dôsledku čoho vznikli pochybnosti o správnosti jeho právnych, ale aj skutkových zistení.

Podľa § 8 Tr. zák. trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pre naplnenie znakov trestného činu musia byť kumulatívne splnené dve podmienky, a to: musí ísť o protiprávny čin (prejav vôle, ktorým určitý subjekt porušuje príkazy a zákazy ustanovené platným právom); jeho znaky musia byť uvedené v Trestnom zákone (znaky skutkovej podstaty trestného činu). Pod pojmom skutková podstata trestného činu rozumieme súhrn konkrétnych zákonných znakov, ktoré charakterizujú, resp. typizujú určité ľudské správanie ako trestný čin. Znakmi skutkovej podstaty trestného činu sú objekt (zákonom chránený záujem), objektívna stránka (charakterizovaná konaním, následkom a príčinnou súvislosťou medzi nimi), subjekt (páchateľ - trestne zodpovedná osoba), subjektívna stránka (obsahujúca súbor znakov, ktoré charakterizujú psychiku páchatel'a vo vzťahu k trestnému činu).

Podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovávať iného, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Z hľadiska naplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ktorý je prečinom, sa vyžaduje, aby páchatel' neplnil svoju vyživovaciu povinnosť najmenej tri mesiace v období dvoch kalendárnych rokov, pričom ods. 1 predmetného zákonného ustanovenia predpokladá, resp. pripúšťa aj zavinenie nedbanlivostné.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Orgány činné v trestnom konaní nepostupovali tak, ako im to ukladá citované zákonné ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por., teda nebol zistený skutkový stav veci, o ktorom by neboli dôvodné pochybnosti. Náležité zistenie skutkového stavu veci znamená, že orgány činné v trestnom konaní samé určujú mieru dokazovania (dôkazov), ktoré musia vykonať, aby bola táto požiadavka splnená. Musia byť preto vykonané všetky relevantné dôkazy, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností, čo najúplnejšie, berúc do úvahy všetky skutočnosti svedčiace pre aj proti osobe, proti ktorej sa konanie vedie tak, aby bolo možné, vzhľadom na konkrétne štádium trestného konania, rozhodnúť. Je teda povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní zákonným postupom zistiť skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre ich rozhodnutie a z takéhoto skutkového stavu aj vychádzať pri každom svojom rozhodnutí.

Úlohou okresného súdu po zrušení veci bude vysporiadať sa s odvolacími námietkami prokurátora uvedenými v dôvodoch odvolania v tom smere, či obžalovaná v žalovanom období bola schopná zaplatiť výživné pre mal. V.É. V., keďže podľa tvrdenia prokurátora v priebehu kalendárneho roku 2017 mala byť v 11 prípadoch postihnutá pre priestupky na úseku cestnej premávky blokovými pokutami v celkovej výške 390,- €, pričom táto suma zaplatených pokút prevyšuje celkovú výšku podližnosti na výživnom voči maloletému V. V..

Záverom odvolací súd dáva do pozornosti znenie ustanovenia § 62 ods.5 Zákona o rodine z ktorého vyplýva, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Až po vykonanom dokazovaní v naznačenom smere, resp. vykonaní iných dôkazov, ktoré sa vo veci budú javiť potrebnými a ich vyhodnotení jednotlivo, aj vo vzájomnej súvislosti bude možné vo veci zákonným spôsobom rozhodnúť.

To boli dôvody, pre ktoré odvolací súd o odvolaní okresného prokurátora rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.